

זמני השבת
אופק: אלעד וב"ב

הדלקת הנרות: 16:19
מוצאי שבת: 17:29
דבינו תם: 17:54

מופץ ב-7500 עותקים בכל הארץ
דרשת "שמות" - גליון מס' 191

זמני השבת
אופק: ירושלים

הדלקת הנרות: 16:24
מוצאי שבת: 17:29
דבינו תם: 17:58

שנה ז' - עלון דו שבועי | העלון טעון גניזה | אין לקרוא בשעת התפילה! | טל' המערכת: 03-9094245

"שואל ומשיב", בעקבות דברים שנתחדשו לו בעת שבא לפניו מקרה חליצת ים, בשנת תר"ח:

כתב הגאון בעל "תוספת שבת" (בהגהותיו על או"ח סימן מו) **בשם המהרש"ל** (וכן הביא הש"ה בסידורו - סדר ברכות השחר), שמה שמברכים ברכת "שעשה לי כל צרכי" כאשר נועלים את המנועלים, הוא לפי שיש ארבעה יסודות בבריאה: דומם, צומח, חי, מדבר, והדומם נכנס לתוך הצומח, והצומח בחי, והחי במדבר, ולכן כאשר האדם לובש את מנועליו, העשויות מעור של חי, בזה הוא מורה שיש לו ממשלה על הדומם, הצומח והחי - זה הזמן המתאים לברכת "שעשה לי כל צרכי", כי במנועלים נכללים כולם, עד כאן דברי המהרש"ל.
על פי זה, ביאר הגאון בעל "שואל ומשיב" את הציווי "של נעליך מעל רגליך" שנאמר בפסוק שלפנינו. כי במקום שהוא אדמת קודש - הרי הדומם מעולה יותר מן הצומח ומן החי ואפילו מן המדבר. ולכן אמר לו הקב"ה: **"של נעליך"**, כי כאן אין לך שלטון על הדומם - **"כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש היא!"**

"מי שיש פה לאדם או מי ישום אלם" (ד, יא).
הקשה רבי ישראל מרז"ין: מובן הדבר שצריך שימת פה לאדם שידבר, יש צורך בשימה ועשיה שהיה לו כח לדבר. אולם שימה באילם לשם מה, הרי במובן השלילי של אי עשיה לא שייך להגיד "שימה", שהוא לשון עשיה?
והסביר בטוב טעם: אין הכוונה לאילם שאינו מסוגל לדבר כלל, אלא למי שיועד לשתוק בעת הצורך, לא להגיד מה שלא צריך או מיותר, לצורך שתיקה כזאת נחוצה שימה באדם...

"הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו" (ד, יד).

בשעה שהגיע הגאון רבי משה סופר זצ"ל, בעל ה"חתם סופר", לכהן פאר כרבה של פרשבורג, יצאו לקראתו בני העיר וקבלוהו בכבוד מלכים.
פתח ה"חתם סופר" ואמר: על הפסוק **"הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו"**, דרשו חז"ל שבשכר זה זכה אהרון הכהן לחושן המשפט הנתון על לבו של הכהן הגדול.
ויש להבין, מדוע זכה אהרון בשכר זה דווקא לחושן המשפט?
אלא - הש"ב ה"חתם סופר" - מדרך העולם, כאשר מגיע לעיר רב חדש יוצאים אנשי העיר לקראתו, אולם בדרך כלל ישנם גם כאלה המתנגדים למינויו של הרב והם מתחלקים לשלוש קבוצות: יש שאינם יוצאים לקראת הרב ומחרימים כליל את בואו. ויש שאמנם יוצאים לקראתו אך הם מצניעים את מחשבותיהם, עומדים בקצה היעם ואינם נדחקים לראות את פני הרב ולתת לו שלום. ויש כאלה היוצאים לקראת הרב ואף מראים לו פנים שוחקות, אולם בלבם הם מלאים עליו עברה וזעם... אלה הם אנשי מרמה!
אצל אהרון הכהן לא היה שמץ של כל אחד מאלה שהרי נאמר בו **"יצא לקראתך"**, הרי שהוא מן היוצאים ובאים לקראתך.
וכן נאמר בו **"וראך"** הרי שבבואו לקבל את פינך לא עמד בשולי היעם אלא בא לדאותך.
וכן נאמר בו: **"ושמח בלבבו"**, הרי ששמחתו היתה שלימה ולא היה בלבבו צל של קנאה ותחרות.

משום כך - ס"ם ה"חתם סופר" - זכה אהרון לחושן המשפט שהיה מונח על לבו שכן על ידי החושן וה"אורים ותומים" הצפונים בו מתגלים כל הצפונות ומאומה לא נסתר.

"הִבֵּה נְתַחֲכָמָה לֹא" (א, ט).
הגמרא בסוטה (דף יא.) אומרת: "שלושה היו באותה עצה, בלעם איוב ויתרו. בלעם שיעץ, נהרג. איוב ששתק, נידון ביסורים. יתרו שברח, זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית".

"במדה שאדם מודד מודדין לו". כלל הוא כי השכר והעונש באים על האדם מידה כנגד מידה. אם, למשל, מדד האדם ונתן צדקה לעני מלוא חופניו, מודד הקב"ה בחופניו ונותן לו שכרו (סנהדרין, דף ק.ק). מאידך, עונשו של האדם הוא גם מידה כנגד מידה, כמו שמצינו בשמשון שהלך אחר עיניו ונתן עינו בדלילה, "כי ישרה היא בעיני", לפיכך ניקרו פלשתים את עיניו (סוטה ט).
אף עונשו של בלעם ויתרו היה מידה כנגד מידה. בלעם שיעץ שיהרגו את ילדי ישראל וישליכום לנהר, לפיכך ענשו ונידון למיתה. אף יתרו קיבל שכרו מידה כנגד מידה, שהרי היה עשיר מופלג, וכל חוקי מצרים היו על פיו, וישב בכבודו של עולם, וכיון שויתר על הכל וברח, זכה לכבוד גדול שישבו מבני בניו בלשכת הגזית.

ואולם, מה מידה כנגד מידה שייך באיוב, שכיוון ששתק נידון ביסורים?
אלא - **מבאר הגאון רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצ"ל מבריסק** - לאיוב היו שיקולים וחשבונות רבים לשתיקה שגזר על עצמו לנוכח העצה של "כל הברן הילוד היאורה תשליכהו". הוא סבר כי למרות שמן הדין עליו למחות, אולם במקרה כזה לא תועיל המחאה ולא כלום, ואם כן "כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה לומר דבר שאינו נשמע" (יבמות סה). ואדרבה, סבר כי מוטב לא למחות עתה, ואז יסאר במשרתו ובמעמדו, כדי שאחר כך כשתבוא ההזדמנות הראויה, יהיה בידו לפעול טובה על בני ישראל.

הביא הקב"ה עליו יסורים, כדי שאיוב יצא מרה על יסוריו. ואולם, לכאורה לשם מה זעק וצווח על יסוריו, וכי יש בכך כדי להועיל ולו במשהו. אבל, **כשנאמר זועקים.** ואם למרות שאין בכך כדי להועיל מאומה, מכל מקום האדם זועק כל אימת שחש כאב וצער, מדוע איפוא לא זעק איוב על גזירת הבנים. על כרחך שהגזירה לא נגעה לליבו ולא כאבה לו כאב אמיתי. **איוב ששתק נידון ביסורים, מידה כנגד מידה.**

"ויקרא מלך מצרים למלידתו ויאמר להן מהי עשיתן הדיבר הנה ונתחיינו את הילדים. ותאמרן וגו' כי לא כנשאים המצריית העברית. ויצו פרעה לכל עמו לאמור כל הברן הילוד היאורה תשליכהו וגו'" (א, יח-כב).

מבאר מרן הראשון לציון הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א בשם קצות החושן: הרא"ה במסכת נדרים (דף כה.) אומר בשם ר"ת: מה שנפסק "דינא דמלכותא דינא", הוא דווקא אם המלכות גוזרת גזירה שיהיה לה כלל האזרחים, אבל אם היא גוזרת גזירה רק על חלק מהעם, אין תוקף להאי דינא דמלכותא.
וזה פירוש הפסוקים: פרעה טען למילדות, מדוע עשיתן הדבר הזה, והרי גם לפי תורת היהודים דינא דמלכותא דינא. על זה השיבו המילדות כדברי ר"ת: כי לא כנשים המצריות העבריות. הרי אין הגזירה שווה לכולם, שהרי יש חילוק בין המצריות לעבריות, ולכן אין תוקף לדינא דמלכותא. מיד "ויצו פרעה לכל עמו", כדי שגם על עמו המצרים תחול הגזירה והיה תוקף של דינא דמלכותא דינא.
אבל לפי פירוש האונקלוס ויונתן בן עוזיאל, כוונת הפסוק היא שפרעה גזר על עמו להשליך את הילדים של היהודים ליאור, אך לא להשליך את ילדיהם המצרים ליאור.

"של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא" (ג, ה).
מדוע דוקא את הנעלים יש לחלוץ במקום קודש?
ביאור נפלא אמר בזה הגאון רבי יוסף שאול נתנזון, אב"ד לבוב ובעל שו"ת

יש לקרוא את החסויות לאחר השבת

המכון לסת"ם
עבודת הקודש
מכירת ס"ת, תפילין,
מחזורות וכל צרכי הסת"ם.
פנ"ל: 054-8484945 רפאל ש.

AP
HAIR DESIGNER
מעבב השיער - אסי פרץ
בתיאום מראש: 052-626 53 92

ז"ר שנה
התקליטן רפאל חכמון
פנ"ל: 052-2567240

שרוליק קרויזר
המרת מט"ח וצ'קים
סניף ר' יהודה הנשיא 33
סניף נחלת יצחק
נייד 050-6379544

הפרשת תרומה לפי דעת השו"ע
כולם
מצטרפים
לבית המעשר
מה איתך?*

מקצוענות ואיכות ללא תחרות!!!
אצילינו אמינות מעל לכל!!!
משרד: 03-9747444
אתר: WWW.HDBKBL.COM

הדקל
עבודות גמר ושיפוץ
מחיר שירות ואיכות
ללא תחרות!
21 סניף אלעד: רח' רשב"י (מול נחלת יצחק)
טל: 054-2634-280

280
מחיר שירות ואיכות
ללא תחרות!
21 סניף אלעד: רח' רשב"י (מול נחלת יצחק)
טל: 054-2634-280

280
מחיר שירות ואיכות
ללא תחרות!
21 סניף אלעד: רח' רשב"י (מול נחלת יצחק)
טל: 054-2634-280

*ספר יקר ערך מונח
למצטרפים החדשים
08-9214829
תצטרף - תהדר
בית המעשר

